

ΠΟΛΕΜΟΣ, ΚΡΙΣΗ, ΚΑΤΟΧΗ: Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΙΡΑΚ ΣΗΜΕΡΑ

εκδηλωση-συζητηση στο ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΟ ΣΤΕΚΙ ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΗ

ανεξέλεγκτα προλεταριακά στοιχεία, περιοδικό link

αθήνα, 19 ιουνίου 2004

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΙΡΑΚ

Είναι λίγο πολύ, γνωστό ακόμη και σε αυτούς που δεν έχουν κάνει καμία ιδιαίτερη έρευνα, ότι η ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής ήταν πάντα ένα καζάνι που έβραζε, μία περιοχή που απασχολούσε πάντα την διεθνή αστική τάξη. Εμείς θα κοιτάξουμε, όμως, πιο συγκεκριμένα να δούμε ποιοι αγώνες αναπτύχθηκαν στη γεωγραφική περιοχή του Ιράκ.

Το Ιράκ βρίσκεται στην περιοχή που κάποτε αποκαλούσαν Μεσοποταμία και ως Κράτος δημιουργήθηκε μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το Ιράκ παρουσίαζε τα χαρακτηριστικά της καπιταλιστικής ανάπτυξης όπως αυτά εκδηλώθηκαν και στον δυτικό τρόπο: συρρίκνωση του αγροτικού πληθυσμού, ανάπτυξη της βιομηχανίας, μετακίνηση του πληθυσμού προς τις πόλεις, δημιουργία κράτους πρόνοιας, εκπαίδευσης...

Το πετρέλαιο είναι το κυριότερο εξαγωγίμο είδος και η μεγαλύτερη εισοδηματική πηγή της χώρας ενώ η γεωργία και η κτηνοτροφία αποτελούν τις κύριες δραστηριότητες του πληθυσμού. Τα πιο βασικά γεωργικά προϊόντα είναι οι χουρμάδες, το κριθάρι, το ρύζι και το σιτάρι. Πριν από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο οι εμπορικές συναλλαγές τόσο με το εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό της χώρας ήταν σε χαμηλό επίπεδο. Το 1927 ανακαλύπτεται πετρέλαιο στο ΒΑ. τμήμα της χώρας, γεγονός που επιφέρει εμπορικές συναλλαγές με την δύση, την εισαγωγή νέας τεχνολογίας στην παραγωγή και την σημαντική αλλαγή στην οικονομία της χώρας. Η ανάπτυξη επεκτείνεται και σε άλλους κλάδους: κατασκευάζονται φράγματα και αρδευτικά κανάλια και έτσι αυξάνεται η καλλιεργήσιμη γη, και εφαρμόζεται επιστημονικός τρόπος εκμετάλλευσης της γης.

Το Ιράκ στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο τάσσεται με το πλευρό των Συμμάχων για να κερδίσει την ανεξαρτησία του από την Οθωμανική αυτοκρατορία. Με την λήξη του πολέμου οι Σύμμαχοι επινόησαν το σύστημα των "Εντολών" το οποίο εφάρμοσαν στο Ιράκ και σε άλλες πρώην Οθωμανικές κτήσεις. Η Αγγλία ανέλαβε τη διοίκηση του Ιράκ ως υπό Εντολή χώρας κατά τη διάσκεψη του Σαν Ρέμο. Η κυριαρχία αυτή δημιούργησε ένα έντονο αντι-αποικιακό κίνημα (δεν γνωρίζουμε σε ποιο βαθμό το προλεταριάτο διαλύθηκε μέσα σε αυτό το κίνημα ή αν είχε και αυτόνομους ταξικούς στόχους). Για να ελέγξουν την κατάσταση οι Άγγλοι αστοί ήρθαν σε διαπραγματεύσεις με τους εθνικιστές ηγέτες και δημιούργησαν μία προσωρινή κυβέρνηση το 1921 που θα εγγυούταν την κοινωνική ειρήνη που είναι απαραίτητη για την καπιταλιστική ανάπτυξη. Επικεφαλής της κυβέρνησης αυτής ήταν ο βασιλιάς Φαϊζάλ Α', γιος του Άραβα ηγέτη Σαρίφ της Μέκκας και κυβέρνησε την χώρα ως το 1933. Το 1932 το Ιράκ έγινε μέλος της Κοινωνίας των Εθνών ως ανεξάρτητο Κράτος.

Ο αραβικός εθνικισμός -ιδεολογικό όπλο της τοπικής αραβικής φράξιας του κεφαλαίου- με πρωτοστάτες άραβες εθνικιστές στρατιωτικούς προσπαθεί το 1941 να καταλάβει την πολιτική εξουσία με πραξικόπημα. Το αντεπαναστατικό εθνικιστικό κίνημα έχει την υποστήριξη της ναζιστικής Γερμανίας από το 1933 ως το 1945 και διακατέχεται από έντονα ρατσιστικά (αντι-εβραϊκά κυρίως) και παναραβικά χαρακτηριστικά. Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, το Ιράκ επενδύει πάλι στην καπιταλιστική ανάπτυξη. Το 1950, η τοπική αστική τάξη λαμβάνει περισσότερα έσοδα από την παραγωγή πετρελαίου μετά από νέα συνεννόηση με την Ένωση Πετρελαίων του Ιράκ που διευθύνεται από αγγλικά, γαλλικά και αμερικάνικα συμφέροντα. Το 1958, εκδηλώνεται στρατιωτικό πραξικόπημα με την υποστήριξη του παναραβικού εθνικιστικού κινήματος που καταλύει το πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης, αλλάζοντας το πολιτικό καθεστώς από μοναρχία σε "δημοκρατία" (ο βασιλιάς Φαϊζάλ Β' έχασε την ζωή του) αλλά η διακυβέρνηση της χώρας μένει στα χέρια του στρατού. Οι άραβες εθνικιστές συνεργάζονται με τους "κομμουνιστές". Η κυβέρνηση προχωρεί στην απαλλοτρίωση της γης μεγάλων γαιοκτημόνων και μαζί με τις κρατικές γαίες τα παραχωρεί για καλλιέργεια σε γεωργικούς συνεταιρισμούς που το ίδιο έχει ιδρύσει (απλά άλλος ένας τρόπος να εκμεταλλευτεί την εργασία των προλετάρων), δημιουργεί καινούριες βιομηχανίες και το 1964 εθνικοποιεί όλες τις τράπεζες και τα εργοστάσια.

Στις 17 Απριλίου 1968 το "σοσιαλιστικό κόμμα" του Μπάαθ παίρνει όλη την πολιτική εξουσία στα χέρια του. Το κόμμα αυτό συνδυάζει τις ιδεολογίες του παναραβικού εθνικισμού με μαρξιστο-λενινιστικές ιδεολογίες περί σοσιαλισμού. Στην αρχή έρχεται σε κόντρα με τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό (το 1967 ήδη έχει ξεκινήσει ο αραβο-ισραηλινός πόλεμος) και μετέπειτα γίνεται ένας συνεργάτης των δυτικών χωρών και κυρίως των αμερικάνων καπιταλιστών.

Το 1980 η αστική τάξη του Ιράκ εκμεταλλεύομενη την κοινωνική αναταραχή στο Ιράν (ταραχές που έριξαν τον Σάχη, φέρνοντας στο προσκήνιο των ισλαμιστή δήθεν επαναστάτη Χομεϊνί) εισβάλλει σε αυτή τη χώρα. Η κίνησή αυτή του επιτρέπει να επιβάλλει ένα ισχυρό εθνικιστικό πνεύμα που του δίνει την δυνατότητα να ανασυγκροτήσει την οικονομία του αυξάνοντας την εκμετάλλευση των προλετάρων. Το κόμμα του Μπάαθ εφάρμοξε ήδη την ανοικτή πολιτική τρομοκρατία ως μέθοδο διακυβέρνησης. Στο διάστημα 1977-1979

αναφέρεται ότι εκτελέστηκαν 3000 άτομα ως πολιτικοί διαφωνούντες (χώρια τις εκκαθαρίσεις μέσα στο κόμμα καθώς και των πρώην συμμάχων "κομμουνιστών"). Αλλά δεν ήταν όλοι οι προλετάριοι διατεθειμένοι να δώσουν τον ιδρώτα τους και την ζωή τους για την ανάπτυξη της οικονομίας. Ξεκινούν κινητοποιήσεις ενάντια στον πόλεμο και εμφανίζονται πάρα πολλά κρούσματα λιποταξίας. Το διάστημα του πολέμου 1980-1988 το Ιράκ αύξησε τις στρατιωτικές του δυνάμεις από 250.000 σε 1.250.000 και είχε 400.000 τουλάχιστον νεκρούς (συν τους αιχμαλώτους πολέμου). Η μεγάλη αυτή αιματοχυσία για το καλό του έθνους ήταν που οδήγησε τους προλετάριους σε λιποταξίες και αντι-πολεμικούς αγώνες και όχι κάποια ιδεολογία που εισήχθη από τα έξω από επίδοξους επαναστάτες. Το 1983, υπολογίζεται ότι μόνο στην περιοχή της Σουλεϊμάνια (βόρειο Ιράκ) υπήρχαν περίπου 50.000 λιποτάκτες. Το Ιρακινό κράτος εφάρμοσε πρώτα την μέθοδο της αμνηστίας σε αυτούς που θα επέστρεφαν και μετά της στεγνής δολοφονίας των αμετανόητων, προχωρώντας σε βομβαρδισμό περιοχών όπου ήταν συγκεντρωμένοι οι τελευταίοι. Φυσικά και η αμνηστία ήταν λόγια, καθώς πολλοί λιποτάκτες που επέστρεφαν και δηλώνονταν στις αρχές, στέλνονταν πίσω στο μέτωπο παρά τις όποιες υποσχέσεις ότι θα μπορούσαν να συνεχίσουν την ζωή τους σαν απλοί πολίτες. Όταν οι αγώνες σε εκείνη την περιοχή χαλάρωσαν το Ιρακινό κράτος βρήκε την ευκαιρία να κάνει ένα μικρό ξεκαθάρισμα: βομβαρδισμοί των περιοχών που είχαν λιποτάκτες που κατέληξαν σε 2000 νεκρούς.

Η Χαλαμπτζιά ήταν μία πόλη στο βόρειο Ιράκ που προς το τέλος του πολέμου είχε προσελκύσει εκατοντάδες λιποτάκτες καθώς και πρόσφυγες από τα γύρω κατεστραμμένα χωριά. Η πόλη αυτή είχε γίνει το επίκεντρο διάφορων πολιτικών δραστηριοτήτων, από αντι-πολεμικές καμπάνιες και εξεγερτικές διαθέσεις μέχρι τη δράση Κούρδων εθνικιστών...Ο Σαντάμ είχε βάλει στο στόχαστρο αυτή την πόλη. Ο Ιρακινή αεροπορία εξαπέλυσε βομβαρδισμό με χημικά αέρια που προκάλεσαν τον ακαριαίο θάνατο 5000 ατόμων και άλλων τόσων μετέπειτα (από τις παρενέργειες, από τις κακουχίες και από τον Ιρακινό στρατό). Είναι αξιοσημείωτο ότι πριν τον βομβαρδισμό ο Ιρακινός στρατός αποχώρησε προκαλώντας υποψίες στον κόσμο. Οι πατριώτες του Κουρδικού μετώπου και οι Ιρανοί αντάρτες Πασντάραν παρόλο που γνώριζαν ότι κάτι άσχημο πρόκειται να γίνει (αφού είχαν αποσύρει τους δικούς τους ανθρώπους και στους υπόλοιπους είχαν δώσει αντιασφυξιογόνες μάσκες) έπειθαν τον κόσμο να μείνει στην πόλη για να γιορτάσει την απελευθέρωσή της από τον Ιρακινό στρατό!!!

Για άλλη μία φορά αποδεικνύεται ότι οι πατριώτες όλου του κόσμου δεν είναι παρά δολοφόνοι. Οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι θρηνούσαν για τους νεκρούς καταγγέλλοντας το Ιρακινό Κράτος για γενοκτονία. Φυσικά ο βασικός λόγος αυτής της γενοκτονίας που δεν είναι άλλος από το γεγονός ότι η Χαλαμπτζιά είχε γεμίσει με προλετάριους περίσσιους για το Κεφάλαιο και μάλιστα με προλετάριους που είχαν αντιταχθεί στις επιλογές του, αποσιωπήθηκε και αντί αυτού προβλήθηκε ο λόγος της εθνικότητας προς όφελος των Κούρδων εθνικιστών (οι οποίοι δεν έχουν κανένα πρόβλημα να θυσιάζουν δικούς τους στο βωμό της σκοπιμότητας).

Το 1990, το Ιράκ εισβάλλει στο Κουβέιτ σαν μία προσπάθεια ανάπτυξης της οικονομίας του και αποσυμπίεσης των κοινωνικών εντάσεων που είχαν δημιουργηθεί από τόσα χρόνια πολέμου και καταπίεσης από το κόμμα του Μπάαθ. Στον πόλεμο με το Ιράν, ο Σαντάμ είχε την υποστήριξη των δυτικών δυνάμεων ενώ το Ιράν της Σοβιετικής Ένωσης. Τα χημικά αέρια τα είχε προμηθευτεί από δυτικές εταιρείες...Η ιμπεριαλιστική δύναμη των ΗΠΑ (και όχι μόνο) κρίνει σκόπιμο την απομάκρυνση του Σαντάμ που είχε στρέψει το Ιρακινό προλεταριάτο εναντίον του και έδειχνε να θέλει κιάλας μεγαλύτερο κομμάτι από την πίτα που του αναλογούσε (είναι γνωστό πλέον ότι για την αμερικάνικη κυβέρνηση ο Σαντάμ μετατράπηκε σε "φασίστα" και "δικτάτορα" κυριολεκτικά σε μία νύχτα). Ο πόλεμος του κόλπου ξεκινάει με την αποστολή στρατευμάτων από τις ΗΠΑ και από τους συμμάχους της. Φυσικά εδώ δεν θα σταθούμε στους ενδο-αστικούς ανταγωνισμούς αλλά θα κοιτάξουμε λίγο την δράση του προλεταριάτου.

Οι δυνάμεις της συμμαχίας δυστυχώς είναι πολύ δεμένες και εκδηλώνονται ελάχιστα ως μηδενικά κρούσματα λιποταξίας ή προλεταριακής ανταρσίας. Οι χώρες προέλευσης των συμμαχικών δυνάμεων έχουν δημιουργήσει μία εθνική ενότητα που παραλύει τους προλετάριους μπροστά στην τηλεόραση και τους κάνει να ζητωκραυγάζουν για τα κατορθώματα του στρατού τους ενάντια στον κακό δικτάτορα. Οι αντι-πολεμικές διαδηλώσεις κυριαρχούνται από ένα πασιφιστικό κλίμα και συμβαίνουν πολύ λίγες αξιοσημείωτες προλεταριακές ενέργειες.

Τα πράγματα στο Ιράκ όμως είναι διαφορετικά. Οι προλετάριοι στο Ιράκ αρνούνται να πολεμήσουν για την πατρίδα τους και λιποτακτούν μαζικά. Ξεσπούν εξεγέρσεις στον Νότο (κυρίως στη Βασσόρα) και στο Βορρά (κυρίως στη Σουλεϊμάνια). Αυτές οι εξεγέρσεις παρουσιάζονται από τα διεθνή μίντια ως εθνικιστικές και θρησκευτικές. Η χώρα μπαίνει σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Το καθεστώς προσπαθεί να επιβάλλει την τάξη. Αστυνομικοί πυροβολούν το πλήθος σε αντι-πολεμικές διαδηλώσεις, γίνονται συλλήψεις διαδηλωτών που

καταλήγουν σε εκτελέσεις, πετάγονται φυλλάδια από αεροπλάνα σε περιοχές που ο κόσμος έχει ξεσηκωθεί (στο Βορρά) τα οποία αναφέρουν ότι σε περίπτωση μη αποκατάστασης της τάξης η κυβέρνηση θα προχωρήσει σε χημικό βομβαρδισμό.

Η επίθεση των Συμμαχικών στρατευμάτων ξεκινάει από τον Νότο οπότε χιλιάδες προλετάριοι αρχίζουν και φεύγουν από την περιοχή, ενώνονται με λιποτάκτες και κατευθύνονται προς την Βαγδάτη. Το Ιρακινό κράτος μεταφέρει στρατεύματα (όσα είχαν μείνει πιστά) από τον Βορρά προς τον Νότο για να αποτρέψει την εισροή χιλιάδων εξαθλιωμένων προλετάρων (και μην ξεχνάμε ότι πολλοί λιποτάκτες είχαν κρατήσει τα όπλα τους) στην Βαγδάτη. Αυτό όμως λειτουργεί ως παράγοντας αποσταθεροποίησης στον Βορρά όπου και οι εξεγέρσεις γίνονται πιο βίαιες. Στην Σουλεϊμάνια οι προλετάριοι επιτίθενται και καίνε κτίρια της αστυνομίας, του μπααθικού κόμματος και τα δικαστήρια. Οι κούρδοι εθνικιστές προσπαθούν να αποτρέψουν αυτή την προλεταριακή έκφραση οργής με το επιχείρημα ότι το υλικό που βρίσκεται σε αυτά τα κτίρια θα μπορούσε να γίνει χρήσιμο στο μελλοντικό κουρδικό κράτος!!! Οι προλετάριοι εκτελούν μπααθικούς που κρύβονται στο κτίριο της ασφάλειας.

Από 'κει και πέρα, εφόσον η κατάσταση έγινε ανεξέλεγκτη, οι εχθρικές μεταξύ τους αστικές δυνάμεις αρχίζουν την μεταξύ τους συνεργασία για την καταστολή του προλεταριάτου. Αρχικά, τσακίζεται η εξέγερση στο Νότο με τη βοήθεια της αγγλικής και αμερικάνικης αεροπορίας που βομβαρδίζουν λιποτάκτες, οι οποίοι κινούνται από το μέτωπο προς την Βασσόρα. Τα συμμαχικά στρατεύματα εγκαταλείπουν το σχέδιο κατάληψης της Βασσόρας και της Βαγδάτης εφόσον φοβούνται ότι ο στρατός τους δεν είναι έτοιμος να σταματήσει μία ταξική εξέγερση και αφήνουν αυτή τη δουλειά στην Εθνική Φρουρά (τα πιο πιστά στρατεύματα του Ιρακινού Κράτους) να κάνει τη δουλειά. Μάλιστα επιτρέπουν στο Ιρακινό Κράτος, παρά την σχετική απαγόρευση που είχαν επιβάλλει, να απογειώσει στρατιωτικά ελικόπτερα για το τσάκισμα της εξέγερσης. Αφού κατάφεραν να σταματήσουν το Νότο, σειρά είχε ο Βορράς.

Εκεί οι κούρδοι εθνικιστές δεν είχαν καταφέρει να κατευνάσουν τα πνεύματα εντελώς, ούτε και είχαν πείσει όλους τους προλετάρους να αγωνιστούν για την δημιουργία ενός Κουρδικού Κράτους. Η επέμβαση της Εθνικής Φρουράς κρίθηκε απαραίτητη (ας σημειώσουμε πάλι ότι οι Συμμαχικές δυνάμεις είχαν την δυνατότητα να διαλύσουν αυτά τα στρατεύματα, αλλά δεν το έκαναν διότι σε αυτή την περίπτωση η επιβολή της κοινωνικής ειρήνης θα ήταν δική τους δουλειά). Τα στρατεύματα αυτά άρχισαν να κινούνται με ιδιαίτερα βίαιες διαθέσεις από το Νότο, αφού είχαν βάλλει τάξη στην περιοχή, προς το Βορρά και κυρίως στη Σουλεϊμάνια. Όταν οι προλετάριοι των πόλεων της περιοχής πληροφορήθηκαν την επικείμενη εισβολή, άρχισαν να καταφεύγουν προς τα βουνά προσπαθώντας να αποφύγουν την επικείμενη κόλαση. Γνωρίζανε ότι η εξέγερση στο Νότο είχε τελειώσει και ότι οι Συμμαχικές δυνάμεις άφησαν την Εθνική Φρουρά ανέπαφη ακριβώς για αυτό το λόγο: για να κάνει την δουλειά του μπάτσου.

Γνωρίζουμε ότι ευώθησαν πολύ λίγα για την εξέγερση του 1991 στο Ιράκ. Στην Ελλάδα η πληροφόρηση ήταν σχεδόν ανύπαρκτη. Όχι ότι διεθνώς κυκλοφόρησαν και πολλά πράγματα, αλλά τουλάχιστον μπορούσες να βρεις κάτι αν το έψαχνες. Οι λόγοι που κοινωνικά γεγονότα τέτοιας έκτασης και σημασίας μένουν αποσιωπημένα, πιστεύουμε είναι απλοί: έλλειψη διεθνών δυνάμεων αντιπληροφόρησης, καθώς και μία ιδεολογική πίστη ότι σε μη δυτικές χώρες το μόνο που μπορεί να υπάρξει είναι θρησκευτικοί και εθνικιστικοί πόλεμοι ή στην καλύτερη εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα που κυριαρχούνται από Μ-Λ ιδεολογίες. Τα διεθνή ΜΜΕ είναι ένας παράγοντας που συμβάλλει στην ανάπτυξη τέτοιων ιδεολογιών: στο Ιράκ οι ταραχές οφείλονται σε θρησκευτικές διαμάχες, στο Λος Άντζελες σε φυλετικές διαμάχες, στην Αργεντινή είναι οι πεινασμένοι...και ούτω καθεξής. Οποδήποτε κάποιος εξεγείρεται δεν έχει τίποτα κοινό με εμάς και προπάντων δεν κάνει τίποτα οργανωμένα για να εκφράσει τις ανάγκες του απλά δημιουργεί χάος, πράγμα που δεν εξυπηρετεί κανέναν. Ας δούμε όμως ακόμη λίγο καλλίτερα τα πράγματα στο Ιράκ.

Το αντιπολεμικό κίνημα στο Ιράκ είχε ξεκινήσει πριν την εισβολή των Συμμαχικών δυνάμεων ως συνέχεια της αντιπολεμικής διάθεσης στον πόλεμο Ιράν-Ιράκ. Υπήρχε ήδη μία διάθεση για λιποταξία αφού τα δέκα σχεδόν χρόνια πολέμου είχαν δείξει στους προλετάρους τη μιζέρια του πολέμου. Πολλοί λιποτάκτες είχαν κρατήσει τα όπλα τους από παλιά και επιπλέον στη μαύρη αγορά της Βαγδάτης μπορούσες να βρεις πλαστά έγγραφα (τα οποία θα χρησίμευαν για να μετακινηθείς από περιοχή σε περιοχή ή και εκτός χώρας) καθώς και κρυψώνες για να κρυφτείς όταν θα γινόταν η εισβολή των Συμμαχικών δυνάμεων. Πριν ακόμη ξεκινήσουν οι πρώτοι βομβαρδισμοί, στρατιώτες και αρκετές φορές και αξιωματικοί που έσχιζαν τα γαλόνια από τις στολές τους είχαν εξαφανιστεί από τα πόστα τους. Τα πράγματα όμως προχώρησαν. Στρατιώτες και προλετάριοι ενώνονταν και έφτιαχναν ομάδες που μάχονταν ένοπλα τους μπααθιστές. Έτσι κατάφεραν να αποκτήσουν τον έλεγχο δύο

περιοχών μέσα στην πόλη, οι οποίες έγιναν πόλος έλξης για τους υπόλοιπους λιποτάκτες. Οι κάτοικοι των περιοχών αυτών βοηθούσαν τους λιποτάκτες παρέχοντάς τους στέγη και τροφή καθώς και κάθε βοήθεια για να επιστρέψουν σπίτια τους.

Όσο η απειλή του πολέμου πλησίαζε, καθώς οι Συμμαχικές δυνάμεις ήταν έτοιμες να ξεκινήσουν τους βομβαρδισμούς και μετά την χερσαία εισβολή, η προλεταριακή αντίσταση φούντωνε. Η παθητική αντίσταση στην επιστράτευση (άρνηση της συμμετοχής στον στρατό, μη εκτέλεση διαταγών κτλ) έγινε βίαιη, κυρίως από συγκεκριμένες ομάδες ένοπλων προλετάρων οι οποίοι αντιπαραθέτονταν με επιστρατευτές και υποστηρικτές του στρατού. Στην αρχή η πλειοψηφία των προλετάρων ήταν διστακτική και όχι ιδιαίτερα υπέρ τέτοιων πράξεων αλλά σταδιακά ο φόβος ξεπεράστηκε και οι εκτελέσεις αξιωματικών του στρατού έφτασε σε μαζική κλίμακα. Όταν ξεκίνησε η επίθεση της Συμμαχίας ο Ιρακινός στρατός ήταν υπό διάλυση: ανυπακοή, απειθαρχία, λιποταξία. Οι αξιωματικοί έσκιζαν τα γαλόνια τους από φόβο μην αναγνωριστούν από εξαγριωμένους προλετάρους και εκτελεστούν επί τόπου.

Σε κάποιες πόλεις του Νότου (Βασσόρα, Νασιρίγια) οι προλετάριοι επιτέθηκαν σε κτίρια του μπααθικού κόμματος και της αστυνομίας (όπου και εκτέλεσαν αρκετούς αστυνομικούς) και κατέλαβαν αποθήκες τροφίμων. Η κατάσταση των προλετάρων άρχισε να χειροτερεύει με την έναρξη των Συμμαχικών βομβαρδισμών. Στην Νατζάφ και στην Καρμπαλά κρεμάστηκαν μπααθιστές, τα μανσωλεία δέχτηκαν σφαίρες και κόσμος κατουρούσε μέσα στους μουςουλμανικούς ναούς. Όταν οι Συμμαχικές χερσαίες δυνάμεις έφτασαν σε αυτές τις πόλεις η εξέγερση ήταν σε εξέλιξη. Η επίθεση σταμάτησε, δίνοντας την "πάσα" στον Ιρακινό στρατό (ο Ιρακινός στρατός πλέον αποτελούνταν από τα πιστά και μόνο στρατεύματα και κυρίως την Εθνική Φρουρά) να καταστείλει τις εξεγέρσεις. Ο Ιρακινός στρατός εισέβαλλε στις πόλεις και ο κόσμος άρχισε να καταφεύγει προς όλες τις κατευθύνσεις. Πολλοί ζήτησαν άσυλο από τον Συμμαχικό στρατό, ο οποίος έδινε λίγο νερό και τροφή με όρο την κατάθεση των όπλων. Μετέπειτα στέλνανε τους αφοπλισμένους πλέον προλετάρους πίσω στις πόλεις για να σφαγιαστούν από τον Ιρακινό στρατό.

Στο Βορρά, όπως προαναφέραμε, μεγάλο κομμάτι του Ιρακινού στρατού είχε φύγει για να κατέβει στον Νότο. Σε εκείνες τις περιοχές (κυρίως στην πόλη Σουλεϊμάνια) είχαν μαζευτεί προλετάριοι από διάφορες περιοχές, όπως Τούρκοι από το Κιρκούκ, Ιρανοί που είχαν φύγει από το Ιράν για γλιτώσουν τον πόλεμο...). Υπολογίζεται ότι υπήρχαν περίπου 70.000 προλετάριοι που αγωνίζονταν ενεργά ενάντια στην κρατική τρομοκρατία και τους εθνικιστές (για όσους πιστεύουν ότι ο αριθμός αυτός είναι δημιούργημα της φαντασίας μας, απλά θα τους υπενθυμίσουμε ότι ο Σαντάμ βομβάρδισε την πόλη Χαλαμπτζιά το 1989 με χημικά αέρια ακριβώς για παρόμοιο λόγο: την υπερβολική συσσώρευση ανεξέλεγκτων προλετάρων), πράγμα που έκανε την δουλειά των κούρδων εθνικιστών αρκετά δύσκολη: η έκκληση για αγώνα για την ανεξαρτησία και τα δικαιώματα των κούρδων δεν είχε και ιδιαίτερη απήχηση. Εξεγέρσεις ξέσπασαν στις πόλεις Αρμπίλ, Κιρκούκ, Μοσούλ και Σουλεϊμάνια. Ο Σαντάμ κατάφερε να υπογράψει ένα σύμφωνο ειρηνικής συνύπαρξης με τους κούρδους εθνικιστές. Ο Ταλαμπάνι (ηγέτης του Πατριωτικού Μετώπου Κουρδιστάν - PUK) και ο Μπαρσάνι (ηγέτης του Κουρδικού Δημοκρατικού Κόμματος - KDP) το ανακοίνωσαν αυτό δημοσίως τον Απρίλιο και Μάιο του 1991. Ο Ταλαμπάνι δήλωσε ότι η οργάνωσή του απέφυγε κάθε ενέργεια που θα αποσταθεροποιούσε το Κράτος σαν δείγμα "εθνικού σεβασμού". Αυτό δεν μας εκπλήσσει καθόλου. Το ίδιο είχε γίνει και στην Ελλάδα όταν εισέβαλε στην χώρα ο Ιταλικός στρατός στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το ΚΚΕ δια του Ζαχαριάδη δήλωσε ότι οι "κομμουνιστές" θα ήταν στην διάθεση του Μεταξά... Κατά των προλεταριακών εξεγέρσεων κινήθηκε και η ομάδα "Μουτζαχεντίν του Λαού" από το Ιράν.

Η εξέγερση λουτών στον Βορρά έγινε παρά την εθνικιστική αντιπολίτευση των κούρδων και ως ένα βαθμό και ενάντια της.

Στην Σουλεϊμάνια, δημιουργήθηκαν εργατικά συμβούλια (shoras) (κάποια ελέγχονταν από το Κομμουνιστικό Κόμμα και κάποια από Μ-Λ) και οργανώθηκαν ομάδες που ανέλαβαν επιθέσεις σε στρατιωτικούς καταυλισμούς, αστυνομικά τμήματα και το ξενοδοχείο "Ενωμένα Έθνη" που χρησιμοποιούσε η μυστική αστυνομία ως βάση. Μετά την κατάληψη των στρατιωτικών καταυλισμών, διανεμήθηκαν όπλα σε εξεγερμένους προλετάρους. Έγιναν επιθέσεις σε καταστήματα με τρόφιμα και έγινε διανομή στον πληθυσμό, καθώς και επιθέσεις σε φυλακές όπου απελευθερώθηκαν φυλακισμένοι. Ο κόσμος εκτελούσε επί τόπου όσους φοράγανε στρατιωτική στολή. Μετά από δύο μέρες μάχων, το αρχηγείο της πολιτικής αστυνομίας έπεσε στα χέρια των εξεγερμένων και εκατοντάδες αστυνομικοί πέθαναν υπερασπιζόμενοι το κτίριο.

Οι κούρδοι εθνικιστές πάλεψαν πολύ για να καταστείλουν τις εξεγέρσεις. Συνεργάστηκαν ανοικτά με τον Ιρακινό στρατό και προσπάθησαν με κάθε μέσο να πείσουν τον πληθυσμό να παραδώσει τα όπλα του (από εκπομπές στο "Ελεύθερο Κουρδικό Ραδιόφωνο" μέχρι πυροβολισμούς ενάντια σε άτομα που λεηλατούσαν ή

προκαλούσαν 'ταραχές'). Οι εξεγέρσεις τερματίστηκαν με την συνεργασία Συμμάχων, Κούρδων εθνικιστών και Ιρακινού στρατού. Οι κούρδοι εθνικιστές μάλιστα μπόρεσαν ενεργά στο κίνημα των συμβουλίων και κατάφεραν να πάρουν υπό τον έλεγχό τους πολλά συμβούλια, καλώντας για ένα λαϊκό μέτωπο ενάντια στον Σαντάμ και εκμεταλλευόμενοι τη δημοκρατική ιδεολογία των συμβουλίων, καθώς και τη νεφελώδη άποψη που είχαν για τον εθνικισμό. Και ας μην ξεχάσουμε και τις ανθρωπιστικές αποστολές των Ηνωμένων Εθνών που έδιναν τρόφιμα στους προλετάριους όταν οι τελευταίοι κατέθεταν τα όπλα τους!

Η χειρσαία επίθεση των Συμμάχων τελείωσε λόγω των προλεταριακών εξεγέρσεων και η συνεργασία όλων των αστικών δυνάμεων κρίθηκε απαραίτητη για τον έλεγχο της κατάστασης. Ας παρατηρήσουμε ότι η διάλυση του Ιρακινού στρατού προχώρησε τόσο πολύ που σχεδόν κανέναν στρατιώτη της Συμμαχίας δεν σκοτώθηκε από εχθρικά πυρά κατά την διάρκεια της χειρσαίας επίθεσης. Είναι κατανοητό ότι οι Συμμαχικές δυνάμεις θα μπορούσαν να είχαν καταλάβει το Ιράκ αλλά το σχέδιο αυτό εγκαταλείφτηκε μπροστά στο εξεγερμένο προλεταριάτο. Οι στρατηγοί του Πενταγώνου έκριναν ότι ήταν προτιμότερο να βοηθήσουν τον Σαντάμ να βάλλει τάξη παρά να το προσπαθήσουν οι ίδιοι. Ο πόλεμος και η καταστολή σκότωσε περίπου 1 εκατομμύρια άτομα...

ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΜΕΤΑ ΤΟ 1991

Τα χρόνια που ακολούθησαν μετά ήταν πολύ δύσκολα. Οι κοινωνικές συνθήκες χειροτέρεψαν δραματικά και ο αγώνας για επιβίωση έγινε η καθημερινότητα για εκατομμύρια ανθρώπους. Η αμερικανοβρετανική συμμαχία με την συμφωνία και των υπόλοιπων χωρών επέβαλλε οικονομικό εμπάργκο στο Ιράκ που μέσα σε δέκα χρόνια σκότωσε άλλο ένα εκατομμύριο ανθρώπους. Η UNICEF το 1999 μιλάει για 500.000 νεκρά παιδιά από υποσιτισμό. Οι διάφορες αστικές φράξιες αρχίζουν να τσακώνονται μεταξύ τους για το ποιος θα έχει τον έλεγχο. Εθνικιστές, μπασιιστές, ισλαμιστές... Στο Βόρειο Ιράκ στην περιοχή του Κουρδιστάν ξέσπασε ενδοϊμπεριαλιστικός πόλεμος ανάμεσα στο Πατριωτικό Μέτωπο του Κουρδιστάν και το Κουρδικό Δημοκρατικό Κόμμα. Η εμπόλεμη κατάσταση ανέβασε κι άλλο τις τιμές των ειδών πρώτης ανάγκης. Πολλοί άνθρωποι εγγράφονται στα Κουρδικά αντάρτικα για να εξασφαλίσουν στον εαυτό τους τρόφιμα και λεφτά (που τους παρείχαν οι κούρδοι αντάρτες) καθώς και την κατοχή ενός όπλου. Στην συνέχεια πολλοί από αυτούς άρχισαν να κινούνται αυτόνομα επιβάλλοντας τον νόμο της ζούγκλας: στο όνομα της οργάνωσής τους επιβάλλουν διάφορους "φόρους" και κάνουν εκβιασμούς όπως και λεηλασίες, κυρίως στην πόλη Αρμπίλ, σε καταστήματα ακόμη και σε σπίτια κατοίκων οι οποίοι υπερασπίζονται τα σπίτια τους με όπλα. Οι δύο κουρδικές δυνάμεις, εν' όψει των εκλογών τον Μάρτιο του 1995, εναλλάσσουν την πολιτική τους ανάμεσα σε ειρηνική και πολεμική. Αρχίζουν και καλυτερεύουν την σχέση τους με τους δυτικούς ιμπεριαλιστές και κυρίως με τους αμερικάνους και προσπαθούν να βρουν έναν τρόπο να ελέγξουν τα στρατεύματά τους.

Φορτηγά με προμήθειες από την Τουρκία που κατευθύνονται στην Βαγδάτη μέσω Κουρδιστάν δέχονται επιθέσεις από εξαθλιωμένους και οπλισμένους προλετάριους. Το ίδιο παθαίνουν και διάφορες ανθρωπιστικές οργανώσεις. Τοπικοί πόλεμοι, ενδοαστικές διαμάχες, εμπάργκο, βομβαρδισμοί από τη Συμμαχία και κρατική τρομοκρατία: να η κατάσταση στο Ιράκ για δέκα χρόνια. Αγωναστές καταφεύγουν στην Τουρκία και το Ιράν για να γλιτώσουν τις συλλήψεις.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα χάνει πολλά από τα μέλη του μην μπορώντας να προτείνει τίποτα το σημαντικό και χωρίς να έχει καμία σοβαρή παρέμβαση στον πόλεμο των κουρδικών φραξιών. Άνοδο σημειώνει το ισλαμικό κίνημα που εκμεταλλεύεται την άσχημη κοινωνική κατάσταση και στηρίζει τον Σαντάμ.

ΚΑΙ ΤΩΡΑ;

Τελικά οι Σύμμαχοι εισέβαλλαν και πάλι στο Ιράκ για να τελειώσουν αυτό που είχαν αρχίσει: να μπει τάξη και ασφάλεια και μια κυβέρνηση που να μπορεί αφενός να εξασφαλίσει την καπιταλιστική συσσώρευση (δηλαδή να κρατήσει το προλεταριάτο πειθαρχημένο) και αφετέρου να είναι και φίλο-αμερικανοβρετανική. Τι κάνει όμως το προλεταριάτο; Κάθεται ήσυχο;

Το πρώτο αξιοσημείωτο γεγονός είναι το εξής: πριν την εισβολή, ο Σαντάμ και οι ακόλουθοί του ανακοινώνουν στα ΜΜΕ ότι ο Ιρακινός στρατός έχει την δυνατότητα αναχαίτισης της επίθεσης και ότι οι Ιρακινοί θα υπερασπιστούν την πατρίδα τους μέχρι θανάτου. Αντί αυτού, όταν ξεκινάει η εισβολή ο Ιρακινός στρατός εξαφανίζεται και ο πληθυσμός δεν πολεμάει ούτε για δείγμα. Οι μόνες μάχες που άκουγε κανείς, ήταν κάποιες στο αεροδρόμιο της Βαγδάτης, κάποιες στα αρχηγεία του μπασιθικού κόμματος... από τάγματα που

αποτελούνταν από το πολύ 2000-3000 στρατιώτες. Ο υπόλοιπος στρατός εξατμίστηκε, ή μάλλον καλλίτερα λιποτάκτησε.

Αμέσως μετά, αφού καταλύθηκε το καθεστώς του κόμματος Μπάαθ και οι Συμμαχικές δυνάμεις δεν ήξεραν πως θα συνεχίσουν το έργο τους, οι προλετάριοι επιδίδονται σε λεηλασίες καταστημάτων και αποθηκών τροφίμων για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους. Εικόνες των λεηλασιών μεταδίδονται και στην τηλεόραση. Το λάθος των Συμμαχικών δυνάμεων ήταν ότι διέλυσαν την ιρακινή αστυνομία νομίζοντας ότι η επαναφορά της τάξης θα ήταν πολύ εύκολη. Αντιθέτως. Οι προλετάριοι συνέχιζαν να λεηλατούν, να διαδηλώνουν.. Μην ξεχνάμε ότι δεν είναι μόνο ο ιρακινός στρατός και οι ισλαμιστές που έχουν όπλα αλλά και αρκετοί προλετάριοι που προφανώς όταν εγκατέλειψαν τον ιρακινό στρατό, τα πήραν μαζί τους.

Δεν μπορούμε να πούμε με σιγουριά πόσες από τις επιθέσεις που δέχεται ο Συμμαχικός στρατός προέρχονται από ισλαμιστές και εθνικιστές και πόσες από εξαγριωμένους προλετάριους. Κατά μέσο όρο υπολογίζεται ότι δέχεται 30 με 35 επιθέσεις ημερησίως. Οι νεκροί αμερικάνοι έχουν φτάσει τους 800 και οι τραυματίες είναι χιλιάδες. Η ιρακινή αστυνομία που ξαναστήθηκε για να βοηθήσει το έργο της καταστολής είναι και αυτή στο στόχαστρο του αντάρτικου. Επιθέσεις δέχονται μπάτσοι από κάθε εθνικότητα, (πράκτορες, επιχειρηματίες, πολιτικοί,...). Δεν λείπουν και τα σαμποτάζ των πετρελαϊκών εγκαταστάσεων. Για παράδειγμα την Τετάρτη 16 Ιουνίου 2003, σαμποτέρ ανατίναξαν πετρελαιοαγωγό στο νότιο Ιράκ και οι εξαγωγές πετρελαίου έχουν σταματήσει. Επίσης δολοφονήθηκε ο επικεφαλής των υπηρεσιών ασφαλείας στις πετρελαιοπηγές του Κιρκούκ. Η ανασύσταση των ιρακινών σωμάτων ασφαλείας είναι δύσκολη παρά τους ζουμερούς μισθούς που προσφέρονται...

Η καταστολή είναι αρκετά βαριά αν σκεφτεί κανείς τους 10.000 φυλακισμένους (Ιανουάριος 2004). Πολλοί από αυτούς είναι άνεργοι που διεκδικούσαν καλλίτερες συνθήκες διαβίωσης (επίσημα η ανεργία έχει φτάσει στο 70%).

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟΥ ΣΤΟ ΙΡΑΚ

Και' αρχήν, έχει σημασία να πούμε δυο λόγια για την ταξική σύνθεση/κατάσταση του προλεταριάτου σήμερα στο Ιράκ. Υπολογίζεται ότι το 50 μέχρι 75% του ενεργού πληθυσμού είναι σήμερα άνεργοι. Αυτοί προέρχονται κυρίως από κρατικές επιχειρήσεις -οι οποίες υπέστησαν σοβαρές ζημιές κατά τη διάρκεια του πολέμου, εξαιτίας των βομβαρδισμών, ή και μετά, εξαιτίας των λεηλασιών- αλλά και από τη διάλυση του μηχανισμού του κόμματος μπάαθ, του οποίου το μέγεθος ήταν συγκρίσιμο με αυτό το επίσημο κρατικό μηχανισμό. Η διάλυση του στρατού, της αστυνομίας και των μυστικών υπηρεσιών από την πλευρά των κατοχικών δυνάμεων, πέραν βέβαια της αύξησης του ποσοστού ανεργίας, άφησε και ένα σημαντικό κενό επιτήρησης του προλεταριάτου· κάτι που αξίζει στο σημείο αυτό να σημειωθεί για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τους λόγους που ώθησαν τις κατοχικές δυνάμεις να προχωρήσουν στην επανασύστασή τους και την επαχρησιμοποίησή τους για την καταστολή κυρίως εντός των ιρακινών πόλεων. Επίσημα, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού συνεχίζει και μετά το τέλος του πολέμου να εξαρτά την επιβίωσή του από το πρόγραμμα "food for oil", το οποίο προβλέπει την ανταλλαγή πετρελαίου με βασικά είδη διατροφής όπως αλεύρι, λάδι κ.λπ. Ανεπίσημα, όμως, η επιβίωση εξαρτάται από διάφορα είδη δραστηριοτήτων στις οποίες είναι αναγκασμένο να επιδίδεται το προλεταριάτο όπως π.χ. κάποιοι που έχουν αυτοκίνητο να κάνουν τον ταξιτζή ή κάποιοι που κατέχουν πολύτιμα αντικείμενα να τα πουλάνε στις υπαίθριες αγορές, οι οποίες παρεπιπτόντως συνεχίζουν όπως και πριν τον πόλεμο να υφίστανται, ή αυτοί που δουλεύουν στα διωλιστήρια να δίνουν στα παιδιά τους μέρος της ποσότητας πετρελαίου που συνήθως παίρνουν για να την πουλήσουν στο παζάρι κ.α. Κάποιες ισραηλινές εφημερίδες μάλιστα μιλάνε και για επιθέσεις ενάντια στις κατοχικές δυνάμεις, τις οποίες προσφέρουν οργανωμένοι ισλαμιστές σε προλετάριους επί πληρωμεί και μάλιστα με καλό μεροκάματο.

Ο μισθός των περισσότερων δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίοι απασχολούνται σήμερα στο Ιράκ, βρίσκεται όπως και επί χουσεϊν στα 60 δολάρια το μήνα, ενώ έχουν περικοπεί οικογενειακά, στεγαστικά και διατροφικά επιδόματα τα οποία συνιστούσαν στις περισσότερες περιπτώσεις ένα δεύτερο μισθό. Μια οικογένεια χρειάζεται απαραίτητα περίπου 500 δολάρια το μήνα. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι περίεργο που συνταξιούχοι ακόμα και μετά από 45 χρόνια υπηρεσίας επιστρέφουν στις επιχειρήσεις που εργαζόντουσαν για 40 δολάρια το μήνα. Για να μη μιλήσουμε για τα προγράμματα απασχόλησης ανέργων της κατοχικής κυβέρνησης, όπου ο προσφερόμενος μισθός είναι ακόμα πιο κάτω. Δεν αποτελεί λοιπόν έκπληξη το γεγονός ότι σε ορισμένες περιπτώσεις άνεργοι έχουν αρνηθεί να εκτελέσουν καταναγκαστική εργασία για δυο δολάρια την ημέρα.

Οι γενικότερες υποδομές, ένα χρόνο μετά την επίσημη λήξη του πολέμου, παραμένουν κατεστραμμένες. Κάτι που σημαίνει ότι δεν υπάρχει πόσιμο νερό, δε λειτουργούν οι αποχετεύσεις, ενώ υπάρχει ανεπάρκεια σε βενζίνη και ηλεκτρικό ρεύμα. Μπορούμε βάσιμα να υποθέσουμε ότι είναι οι ίδιες οι κατοχικές δυνάμεις που συντηρούν αυτές τις συνθήκες διαβίωσης για το ιρακινό προλεταριάτο ως όπλο ενάντια του, αν λάβουμε υπόψη μας μερικά σημαντικά κατά τη γνώμη μας στοιχεία: οι αμερικανικές εταιρείες που έχουν επίσημα αναλάβει την ανοικοδόμηση του ιράκ πληρώνονται βάσει συμβολαίου χωρίς χρονική ρήτρα, κάτι που στην πράξη σημαίνει ότι όσο μεγαλύτερη η χρονική διάρκεια εκτέλεσης ενός έργου, τόσο μεγαλύτερο και το κέρδος· μεγάλο μέρος των υποδομών προέρχεται από ρωσικές ή ιαπωνικές εταιρείες και οι αμερικανικές δε δείχνουν κανένα ενδιαφέρον να τις επισκευάσουν· ειδικότερα, όσον αφορά το καθεστώς με την πολυδιαφημισμένη χρηματοδότηση της ανοικοδόμησης από το ιρακινό πετρέλαιο, συμφέρει περισσότερο τις αμερικανικές εταιρείες να εξάγουν αργό και να εισάγουν βενζίνη, γι' αυτό και παρατηρείται έλλειψη βενζίνης· και, τέλος, ότι επί σαντάμ το δίκτυο ηλεκτροδότησης μετά το δεύτερο πόλεμο του κόλπου είχε αποκατασταθεί μέσα σε μερικούς μήνες παρά το εμπάργκο.

Παρ' όλο που υπάρχουν πολλοί ιρακινοί με γνώσεις μηχανικού, οι εταιρείες που έχουν αναλάβει το έργο της ανοικοδόμησης επιλέγουν να φέρνουν εργατικό δυναμικό από το εξωτερικό και να πληρώνουν μεγαλύτερους μισθούς. Εδώ μπορεί να εντοπιστεί και η αιτία που κάνει τους ξένους μηχανικούς στόχο των επιθέσεων από την πλευρά των ιρακινών· για παράδειγμα, μια θυγατρική της γνωστής Halliburton, η KBR, έχει χάσει τουλάχιστον πέντε στελέχη της. Πιο πρόσφατα, υπεργολαβικές εταιρείες από το κουβέιτ άρχισαν να προσλαμβάνουν εργάτες από το μπαγκλαντές, το πακιστάν κ.α. Αν λάβουμε υπόψη και το νόμο που ψηφίστηκε το Σεπτέμβριο του 2003 και ο οποίος επιτρέπει την 100% ιδιωτικοποίηση όλων των ιρακινών εταιρειών και πλήρη μεταφορά των κερδών στο εξωτερικό, εξαιρουμένων των εταιρειών πετρελαίου και αερίου, ίσως το πρόβλημα επιβίωσης που αντιμετωπίζει το προλεταριάτο στο ιράκ γίνει λίγο πιο συγκεκριμένο. Η προσέλκυση ξένων επενδύσεων μέσω προβλεπόμενων ιδιωτικοποιήσεων 200 κρατικών εταιρειών, βέβαια, δεν προχωράει όσο θα ήθελε η κατοχική διοίκηση και παραμένει ακόμα και σήμερα ένα από τα επίδικα αντικείμενα: ήδη τον Ιούλιο του 2003, ο διευθυντής της εταιρείας ελαιόλαδου δολοφονήθηκε επειδή αρνήθηκε να προσλάβει εργάτες που είχαν απολυθεί πριν τον πόλεμο ή υπάρχουν ισχυρές οργανωμένες αντιστάσεις απέναντι στην προοπτική μαζικών απολύσεων, ειδικά από τους εργαζόμενους στις μεγάλες επιχειρήσεις.

ΤΑΞΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟ ΙΡΑΚ

Εξαιτίας των άσχημων συνθηκών διαβίωσης, λαμβάνουν χώρα πολλές διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες ενάντια στην κατοχική διοίκηση, η οποία θεωρείται υπεύθυνη για την κατάσταση αυτή. Η απάντηση των κατοχικών δυνάμεων είναι βίαιη σε βαθμό που να πυροβολούνται καθ' όλα άοπλοι διαδηλωτές ή ως αντίποινα να αποκλείονται και να ερευνούνται ολόκληρα οικοδομικά τετράγωνα, ολόκληρες συνοικίες.

Δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε αν είναι η αλαζονεία από την πλευρά των αμερικανικών δυνάμεων απέναντι στον "υποδέεστερο αντίπαλο" ή η έλλειψη ουσιαστικών μεταπολεμικών σχεδίων από την πλευρά των αμερικανών στρατηγών και του στέιτ ντιπάρτμεντ υπεύθυνη για το καθεστώς "ανομίας" που επικράτησε κυρίως στις μεγάλες πόλεις μετά την εισβολή στο ιράκ· και μια τέτοια τοποθέτηση, παρ' όλη τη μερικότητά της, θα έχανε μάλλον το ουσιαστικότερο στοιχείο της σημερινής κατάστασης. Γιατί αυτό που σίγουρα επηρέασε και συνεχίζει να επηρεάζει το στρατηγικό σχεδιασμό των κατοχικών δυνάμεων στην περιοχή είναι η δραστηριότητα του ιρακινού προλεταριάτου, το γεγονός ότι μετά από είκοσι χρόνια πολέμων και δολοφονικού εμπάργκο συνεχίζει να παραμένει ανυπότακτο -και να κατέχει βέβαια σημαντική ποσότητα οπλισμού. Κατά τη γνώμη μας, η επανασύσταση της ιρακινής αστυνομίας και μέρους του κρατικού μηχανισμού, απόλυτα ελεγχόμενων στο παρελθόν από το μπααθικό κόμμα, αποδεικνύει για ακόμη μια φορά ότι οι αστικές τάξεις στο ιράκ και τις ΗΠΑ ξέρουν να συνεργάζονται όταν έχουν απέναντί τους το ιρακινό προλεταριάτο, το οποίο ήδη από τις πρώτες εβδομάδες της εισβολής δεν αντιστάθηκε στον αμερικανικό στρατό επιδεικνύοντας μια κατεξοχήν ντεφαιτιστική συμπεριφορά, και επιδόθηκε σε λεηλασίες και καταστροφές δημοσίων κτιρίων, καταστημάτων κλπ. Για εμάς, η σημασία αυτής της συνεργασίας είναι της ίδιας κλίμακας και βαρύτητας με τη συνεργασία τους το 1991 στο δεύτερο πόλεμο του κόλπου, όταν τα αμερικανικά στρατεύματα άφησαν ανέπαφες τις επίλεκτες δυνάμεις του σαντάμ προκειμένου αυτές να καταστείλουν τις εξεγέρσεις στο νότο.

Έχοντας υπόψη μας το στόχο -τον κοινό εχθρό των αστικών τάξεων σε ήπα και ιράκ, το παγκόσμιο προλεταριάτο- μπορούμε να κατανοήσουμε ως ένα βαθμό και τη συνέχεια που υπάρχει μετά την αλλαγή εξουσίας στο ιράκ. Όταν το μπααθικό κόμμα κατέλαβε την εξουσία το 1968, διέλυσε τα υπάρχοντα συνδικάτα

και έστησε στη θέση τους ένα δικό του ελεγχόμενο μηχανισμό, ο οποίος λειτουργούσε σαν ένα είδος μυστικής αστυνομίας και φυσικά σαν διοργανωτής διαδηλώσεων υπέρ του σαντάμ. Το 1987, ο χουσεΐν κατάργησε την οκτάωρη εργασία και μετατρέποντας τους εργαζόμενους στις κρατικές επιχειρήσεις, σημερινό κομμάτι της εργατικής τάξης, σε υπαλλήλους απαγόρευσε οποιαδήποτε συνδικαλιστική δραστηριότητα. Είναι τυχαίο που ήδη από τον Ιούνιο του 2003 η κατοχική διοίκηση επικαλέστηκε ακριβώς αυτή τη νομοθεσία περί “απαγορευμένων δραστηριοτήτων” όταν εξέδωσε διαταγμα που απαγόρευσε την οργάνωση απεργιών και άλλων δραστηριοτήτων που εμποδίζουν την παραγωγή, απειλώντας τους δράστες με συλλήψεις και μεταχείρισή τους ως αιχμαλώτων πολέμου. Παρ’ όλες τις απαγορεύσεις, τουλάχιστον στις μεγάλες κρατικές επιχειρήσεις έχει δημιουργηθεί μια νέα σειρά συνδικάτων στην κλωστοϋφαντουργία, την υγεία, στο πετρέλαιο, το αέριο, στο μέταλλο κ.ο.κ. και τα οποία έχουν δημιουργήσει μια οργάνωση-ομπρέλα, την IFTU. Μέσω μαζικών κινητοποιήσεων, κατόρθωσε η IFTU να φέρει στο προσκήνιο το ζήτημα της νέας μισθολογικής σκάλας, την οποία εισήγαγε η κατοχική διοίκηση και η οποία μειώνει ακόμα περισσότερο τους μισθούς των κατώτερων μισθολογικών στρωμάτων, αλλά και, λόγω της σχετικής απεύθυνσης που έχει στους εργάτες, να αποφύγει τη σκληρή καταστολή. Γενικότερα, πάντως, στόχος των οργανωμένων διεκδικήσεων είναι οι μισθοί, το ωράριο, το δικαίωμα του συνδικαλιζέσθαι και γενικότερα το ζήτημα του εργατικού ελέγχου εντός της επιχείρησης, το νόμισμα με το οποίο θα γίνονται οι πληρωμές, τα διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων που είναι συνήθως πρώην μέλη του κόμματος μπάαθ και κολλητοί της κατοχικής διοίκησης, η οποία και είναι ο πραγματικός εργοδότης κλασσικές, θα έλεγε κανείς, διεκδικήσεις του εργατικού κινήματος, το οποίο για άλλη μια φορά αποδεικνύει ότι πόλεμος και κατοχή δε σημαίνει αναίρεση της ταξικής πάλης, ούτε μεταφορά της “σε ένα άλλο επίπεδο” όπως προσπαθούν να μας πείσουν οι αντιιμπεριαλιστές.

Απέναντι στις βίαιες διαδηλώσεις και καταλήψεις κτιρίων, οι οποίες πολλές φορές είναι επιτυχημένες και φέρνουν αποτελέσματα, η καταστολή είναι σκληρή και δεν προέρχεται μόνο από τις κατοχικές δυνάμεις, αλλά και από οπλισμένους ισλαμιστές. Κατά τη γνώμη μας, είναι δυνατό να διακριθεί η αυτόνομη ταξική δράση του ιρακινού προλεταριάτου από τη δράση οπλισμένων αντάρτικων -εθνικοαπελευθερωτικών ισλαμικών ή παναραβικών- ομάδων, των οποίων η δράση προβάλλεται μαζικά από τα αραβικά και δυτικά μίντια σαν η μόνη και αντιπροσωπευτική αντίσταση στο Ιράκ και αναπαράγεται από τους απανταχού φιλοισλαμιστές αντιιμπεριαλιστές. Και η πραγματικότητα, αλλά και η ανταγωνιστική ιστορία της περιοχής, υπαγορεύουν τη διάκριση, τη μη ταύτιση ανάμεσα στην αυτόνομη προλεταριακή δράση, την οπλισμένη απεργία και τις επιχειρησιακές δυνατότητες ενός εθνικοαπελευθερωτικού στρατού. Από τη μια, το κίνημα που προσπαθεί να καταργήσει τις υπάρχουσες συνθήκες από την άλλη, μια ακόμα αστική φράξια που προσπαθεί να εκμεταλλευτεί τη μιζέρια του προλεταριάτου για να καταλάβει την εξουσία.

Κλείνοντας αυτή τη σύντομη αναφορά στην κατάσταση του προλεταριάτου στο Ιράκ, δε θα μπορούσαμε να μην αναφερθούμε στο “κομμουνιστικό κόμμα των εργατών του Ιράκ”· κόμμα, από το πρόγραμμα του οποίου φαίνεται να έχει εξισωτικές των δυο φύλων αναφορές, προπαγανδίζοντας όμως και δημοκρατικά αιτήματα που φαίνεται να έχουν απήχηση σε κομμάτια του πληθυσμού που αποστρέφονται τους ισλαμιστές. Μέλη του δραστηριοποιούνται και στην “ένωση ανέργων του Ιράκ”, μια οργάνωση που ιδρύθηκε αμέσως μετά την έλευση των αμερικανικών δυνάμεων στη βαγδάτη και σήμερα αριθμεί 130.000 μέλη σε επτά περιοχές του Ιράκ, την οργάνωση για την ελευθερία των γυναικών και σε άλλες οργανώσεις βάσης. Παρ’ όλη την ισχύ του “κομμουνιστικού κόμματος του Ιράκ”, του μεγαλύτερου φιλοσοβιετικού κόμματος εκτός της ανατολικής ευρώπης, θεωρείται σήμερα μια από τις ισχυρότερες οργανώσεις στη χώρα.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΜΑΣ;

Οι κοινωνικές συνθήκες στο Ιράκ είναι εξαιρετικά άθλιες αυτή τη στιγμή. Επιδόματα δεν υπάρχουν, οι μισθοί και αυτοί δυσεύρετοι ή πενιχροί, ιδιωτικοποιήσεις κρατικών επιχειρήσεων και απολύσεις, κατεστραμμένες υποδομές, υπέρμετρη αλαζονεία των κατοχικών στρατευμάτων...Οι ιρακινοί προλετάριοι καταφεύγουν σε λεηλασίες, σε σαμποτάζ, σε ενέδρες. Πολλοί βρίσκουν διέξοδο στο αντάρτικο για να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους. Ας δούμε όμως ποιοί είναι οι εχθροί μας και πως κινούνται.

Οι κατοχικές δυνάμεις όπως είπαμε ανασυγκροτήσανε την ιρακινή αστυνομία. Αλλά δεν έμειναν εκεί. Άρχισαν να συνεργάζονται ανοικτά με μέλη του Μπααθικού κόμματος. Διαβάζουμε σε ειδήσεις από το internet: “Τουλάχιστον 10 εκρήξεις συγκλόνισαν σήμερα το πρωί την πόλη Φαλούτζα....Η περιοχή αυτή έχει περάσει στον έλεγχο της “Ταξιαρχίας της Φαλούτζα”, μίας παραστρατιωτικής δύναμης που αποτελείται από πρώην μέλη του στρατού του Σαντάμ Χουσεΐν, η οποία συγκροτήθηκε από τους Αμερικάνους για την αποκατάσταση της

ασφάλειας στην πόλη." Αν κάποιος παρακολουθεί τα νέα θα προσέξει ότι η συνεργασία αμερικάνων-μπααθικών δεν είναι αμελήτεια.

Οι Κούρδοι εθνικιστές συνεργάστηκαν με τους εισβολείς με ανταλλάγματα, πράγμα που έκανε και το Ιρακινό Κομμουνιστικό Κόμμα. Το τελευταίο ασκεί μία πολύ "ελαφριά" αριστερή πολιτική, ζητώντας μία ανεξάρτητη κυβέρνηση, νέους εργατικούς νόμους και απ' ότι βλέπουμε κινείται μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας, επικαλείται "ανθρώπινα δικαιώματα" και λουπές μπουρδες και συνεργάζεται δε με ανθρωπιστικές οργανώσεις, αριστερεύουσες κινήσεις (όπως κάποιων ανέργων). Απορρίπτει κάθε μορφή βίας την οποία αποδίδει "σε αμερικάνους και ισλαμιστές.

Υπάρχει όμως και διάσπαση από το κόμμα που αποτελείται από τους σκληροπυρινικούς πατριώτες που υιοθετούν μία στάση ένοπλης αντιστάσεως με τις κατοχικές δυνάμεις και ανοικτής συνεργασίας με όλους τους ιρακινούς πατριώτες (δεν είναι αρκετά ξεκάθαροι αν εννοούν και τους μπααθικούς). Προγραμματικά λένε τις ίδιες δημοκρατικό-πατριωτικές βλακείες με τους προηγούμενους (δημοκρατική κυβέρνηση, ρύθμιση της εργασίας) απλά το προωθούν με ένοπλες διαθέσεις (συμμετέχουν και οργανώνουν την Ιρακινή Πατριωτική Συμμαχία).

Τέλος, και καλλίτεροι, είναι οι ισλαμιστές και οι παναραβιστές. Αυτοί παίζουν τον ρόλο της ριζοσπαστικής σοσιαλδημοκρατίας με πιο λαϊκό προφίλ λόγω των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Η Αλ Κάιντα είναι απλά κάποιοι από τα ηγετικά τους στελέχη που βγαίνουν και πιο πολύ στα ΜΜΕ. Επειδή οι ηγέτες διαθέτουν και φράγκα έχουν φτάσει σε σημείο να μισθώνουν προλετάριους για να κάνουν επιθέσεις στις κατοχικές δυνάμεις (αυτό αναφέρεται στην ισραηλινή εφημερίδα Haaretz). Το ίδιο έχει δηλώσει και ο σούπερ σταρ Οσάμα στο διαδίκτυο. Δυστυχώς, φαίνεται να έχουν απήχηση στον πληθυσμό.

Πέρα από όλες τις ιδεολογικές τους αντιθέσεις όλοι οι επαγγελματίες πατριώτες θέλουν να ελέγξουν το προλεταριάτο προς όφελός τους και να αποκτήσουν όσο γίνεται μεγαλύτερο μερίδιο από την εξουσία. Όλοι τους παρουσιάζονται ως εκφραστές του θυμού και της οργής των προλετάρων και όλοι τους απλά προτείνουν μία διαφορετική εκδοχή για το ίδιο πράγμα: την επιβολή της τάξης, την ρύθμιση των καπιταλιστικών σχέσεων και την αναδιοργάνωση του Κράτους.

Όλες αυτές οι φράξιες της αστικής τάξης προσπαθούν να οργανώσουν την δράση, την πληροφόρηση και την καθημερινότητα των προλετάρων προς τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα ή στην περίπτωση συνεργασίας με τους αμερικάνους την ειρηνική αποδοχή της λύσης των τελευταίων. Η αυτονομία του προλεταριάτου στο Ιράκ (απαραίτητη για την πάλη προς τον κομμουνισμό) θα βρίσκει τεράστια εμπόδια όσο οι κατοχικές δυνάμεις δεν θα παρουσιάζουν εμφανή δείγματα ντεφαιτισμού, όσο θα παραμένουν αλαζονικές και κατασταλτικές. Η συνοχή τους δεν κάνει τίποτα άλλο παρά να τροφοδοτεί με εθνικισμό την οργή των προλετάρων απέναντι σε ένα στρατό του κεφαλαίου. Επίσης, η απομόνωσή των ιρακινών προλετάρων από τον υπόλοιπο κόσμο, εφόσον το αντι-πολεμικό κίνημα στον πλανήτη ακόμη δεν συνιστά πραγματική απειλή για τα σχέδια του κεφαλαίου, είναι μία τροχοπέδη.

Και ποια είναι τα σχέδια των κατακτητών; Θα παραδώσουν την εξουσία σε ιρακινή κυβέρνηση στις 30 Ιουνίου αλλά θα παραμείνουν εκεί ως "διεθνής δύναμη" για την ειρήνη και την ασφάλεια. Ο Αλαουί (ιρακινό στέλεχος της μελλοντικής κυβέρνησης) ανακοίνωσε την επίτευξη συμφωνίας για τη διάλυση εννέα ένοπλων οργανώσεων (σύνολο 100.000 μαχητές). Ανακοίνωσε ότι ως το 2005 η πλειοψηφία των ανταρτών (60.000 άνδρες) θα έχει ενταχθεί στις δυνάμεις ασφαλείας της χώρας, ενώ οι υπόλοιποι θα μετεκπαιδευτούν και θα κατευθυνθούν σε άλλους εργασιακούς κλάδους.;;; Μάλιστα, αμερικάνοι αξιωματούχοι στο Ιράκ διαβεβαιώνουν ότι για την υλοποίηση του προγράμματος έχει προβλεφτεί στον προϋπολογισμό του ιρακινού υπουργείου εργασίας σχετικό κονδύλι ύψους 200 εκατομμυρίων δολαρίων. Τι αληθεύει από αυτό δεν μπορούμε να ξέρουμε. Ποιές συμφωνίες υπάρχουν και με ποιούς είναι δύσκολο να γνωρίζουμε. Περισσότερο μας φαίνεται για μία προσπάθεια αποπλίσματος των προλετάρων αφενός και αφετέρου για μία προσπάθεια επίτευξης συμφωνιών με ηγέτες εθνικιστικών και ισλαμικών οργανώσεων για την μελλοντική συμμετοχή τους σε πόστα εξουσίας. Μαθαίνουμε π.χ. ότι ο σίιτης θρησκευτικός ηγέτης Μοκτάντα Σαντρ προτείνει να τερματιστεί η εξέγερση κατά του συμμαχικού συνασπισμού, στην περιοχή που ο ίδιος ελέγχει, αν ο συνασπισμός δεχθεί να προσέλθει σε διαβουλεύσεις μαζί του.

Το τι θα επακολουθήσει στο Ιράκ είναι πάλι δύσκολο να προβλέψουμε. Θα καταφέρει το προλεταριάτο να αποκτήσει την αυτονομία του από τις πατριωτικές και ισλαμικές οργανώσεις; Θα αντιταχθούν οι προλετάριοι των κατοχικών δυνάμεων στον милитарισμό; Θα βουλιάζουν όλοι οι αγώνες του προλεταριάτου σε λαϊκό-πατριωτικό αγώνα από τη μία και την αποδοχή του επαγγελματία μπάτσου από την άλλη; Αυτά είναι όλα για το μέλλον.

ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Οι προλετάριοι στην Αμερική έχουν την μεγαλύτερη ευθύνη να αντιταχθούν στις πολεμικές επιχειρήσεις του Κράτους "τους". Δυστυχώς, το αντιπολεμικό κίνημα σε αυτή τη χώρα δεν έχει την ίδια δυναμική με αυτή του κινήματος ενάντια στον πόλεμο στο Βιετνάμ και το ίδιο συμβαίνει και με τον αμερικάνικο στρατό. Δεν έχει ούτε στο ελάχιστο τα ίδια ποσοστά λιποταξίας και ανταρσίας που είχε στον πόλεμο του Βιετνάμ.

Όσο για εμάς εδώ στην Ελλάδα, το τι μπορούμε να κάνουμε είναι υπό συζήτηση. Αν και, κατά την γνώμη μας, η όποια αλληλεγγύη στους προλετάριους στο Ιράκ μπορεί να εκφραστεί και με κάθε αγώνα ενάντια στην καπιταλιστική τάξη χωρίς να χρειάζεται να στηθεί ένα ειδικό κίνημα αλληλεγγύης στους "φτωχούς" του Ιράκ. Πολεμώντας ενάντια στην αστική τάξη που έχουμε μπροστά μας, πολεμώντας για τις δικές μας ανάγκες, είμαστε ήδη αλληλέγγυοι με τους προλετάριους στο Ιράκ. Αλλά η υποστήριξη του ισλαμισμού, η εξίσωση κάθε ενέργειας του προλεταριάτου του Ιράκ με εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα και η γραμμή του αντι-ιμπεριαλισμού δεν προσφέρει παρά τη σύγχυση και εξυπηρετεί την αντεπανάσταση. Πρέπει να υπάρξει μία σαφής διαχωριστική γραμμή ανάμεσα σε αυτούς που θέλουν να προωθήσουν έναν (αντι) ιμπεριαλιστικό αγώνα ενάντια στην "νέα ρωμαϊκή αυτοκρατορία" όπως αποκαλούν μερικοί τις ΗΠΑ και αυτούς που θέλουν να προωθήσουν την κοινωνική επανάσταση ενάντια σε όλες τις φράξιες του κεφαλαίου (αμερικάνικες, ιρακινές, ισλαμικές,...) και ενάντια σε όλους τους στρατούς.

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Παρ' όλο το περιορισμένο εύρος της συμμαχίας σε σχέση με το 1991, οι ήπα και η βρετανία δεν είναι μόνες τους στο Ιράκ. Μαζί με τις χώρες που επίσημα συμμετέχουν (πολωνία, ιταλία, κλπ), υπάρχουν άλλες που διπλωματικά και οικονομικά έχουν στηρίξει και στηρίζουν την παρουσία των κατοχικών στρατευμάτων εκεί. Όλη η παγκόσμια αστική τάξη βρίσκεται στο Ιράκ για να αποκαταστήσει την τάξη και να επαναφέρει την περιοχή στον κύκλο της καπιταλιστικής αξιοποίησης· άλλοι με τα όπλα και άλλοι με τις ανθρωπιστικές οργανώσεις. Η επέκταση της καπιταλιστικής σχέσης προς τα ανατολικά και ο μετασχηματισμός των κοινωνικών σχέσεων προς όφελος της καπιταλιστικής συσσώρευσης είναι από μόνους τους επαρκείς λόγοι επέμβασης. Με αυτό δε θέλουμε να πούμε ότι πριν από τις κατοχικές δυνάμεις δεν υπήρχε καπιταλισμός στο Ιράκ, το αντίθετο μάλιστα: η θέση του Ιράκ στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας ως πετρελαιοπαραγωγού χώρας, αλλά και γεωγραφικά στη μέση ανατολή, είναι κεντρική και τυχόν ομαλοποίηση της κατάστασης στην περιοχή μπορεί να λειτουργήσει σαν βάση για παραδειγματισμό των κοινωνιών. Ούτε ότι η επεκτατικότητα είναι ένα σύγχρονο χαρακτηριστικό της κεφαλαιακής σχέσης: το κεφάλαιο είναι εκ φύσεως επεκτατικό. Η σημερινή ιστορική συγκυρία αφορά πάνω όλα τις ήπα, οι οποίες θεωρούμε ότι συνεχίζουν να λειτουργούν ως η παγκόσμια αστυνομία του κεφαλαίου, ως οι παγκόσμιοι εγγυητές του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος.

Ας ανοίξουμε εδώ μια παρένθεση: σε όλην την ιστορία του καπιταλισμού, έχουν υπάρξει κράτη, τα οποία λόγω της οικονομικής και στρατιωτικής ισχύς τους έπαιζαν αυτό το ρόλο: από τους γενοβέζους και ολλανδούς εμπόρους μέχρι τη μεγάλη βρετανία των αρχών του εικοστού αιώνα. Αυτή ήταν και η πολιτική των ήπα μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο μέχρι τα μέσα σχεδόν της δεκαετίας του '90. Η ανάληψη αυτού του ειδικού ρόλου δεν αποτελεί φαινόμενο που θα έπρεπε να εξηγηθεί με όρους διαφορετικούς από αυτούς που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα και να μας οδηγήσει σε διαφορετικά πολιτικά συμπεράσματα. Όλες οι αστικές τάξεις έχουν συμφέρον να λειτουργεί το σύστημα σωστά, με όλον τον συνεπαγόμενο μεταξύ τους ανταγωνισμό, αλλά δεν είναι όλες σε θέση να το κάνουν αυτό -να τηρούν και να επιβάλλουν ισορροπίες μεταξύ των ανταγωνιστών, αλλά και να δημιουργούν τις απαραίτητες για την παγκόσμια συσσώρευση συνθήκες- όποτε αυτό χρειάζεται.

Το γεγονός ότι η αμερικανική εξωτερική πολιτική στο Ιράκ εμφανίζεται να εξυπηρετεί μόνο τα αμερικανικά συμφέροντα, ως μονομερές, δε θα πρέπει να απομονώνεται από το εξίσου, ίσως και περισσότερο, υπαρκτό γεγονός ότι οι ήπα δεν μπορούν να επιβάλλουν την τάξη στο Ιράκ. Θα μπορούσε να υποστηριχτεί ότι μια από τις αιτίες που σε παγκόσμιο επίπεδο εμφανίζεται να επικρατεί "χάος" και "αχαλίνωτος ανταγωνισμός" είναι και η αδυναμία των ήπα να επιβάλλουν οικονομικά και στρατιωτικά τους όρους τους και να παρουσιάσουν ένα αξιόπιστο σχέδιο εξόδου από τη στασιμότητα και την αβεβαιότητα. Άλλωστε, τα ιδιαίτερα προβλήματά τους ως κρατική οντότητα, και ειδικότερα το τεράστιο εμπορικό έλλειμμα και η απεγνωσμένη εξεύρεση πόρων έτσι ώστε αυτό να περιοριστεί, είναι που έχουν φτάσει να απασχολούν τις ήπα περισσότερο από ποτέ.

Οι ήπα δεν μπορούν πλέον να εμπνεύσουν τον δυτικό κόσμο και να εμφανιστούν σαν η απτή απόδειξη της ευημερίας όπως πριν από σαράντα χρόνια. Αυτή η έλλειψη προοπτικής για το παγκόσμιο σύστημα είναι που αντανακλάται στην απροθυμία μεγάλων κρατών να συμπράξουν φανερά πολιτικά με τις ήπα στην περίπτωση του Ιράκ και όχι τόσο ο αποκλεισμός τους από την έτσι κι αλλιώς περιορισμένη πίτα της ανοικοδόμησης του. Άλλωστε οι οικονομικές προοπτικές της γαλλίας και της γερμανίας μετά τη διεύρυνση της εε, αλλά και της κίνας με 7% ετήσια ανάπτυξη διαγράφονται περισσότερο ευοίωνες και είναι από αυτή τη σχετικά καλύτερη θέση στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα που οι χώρες αυτές διατυπώνουν ρητά απόψεις για πολυμερή διαχείριση των παγκόσμιων ισορροπιών ενάντια στη μονομέρεια της επίλυσης των ιδιαίτερων προβλημάτων τους που επιδεικνύουν οι ήπα.

Προς το παρόν, και για τις ανάγκες αυτής της εκδήλωσης, θα θέλαμε να προτείνουμε κάποιες γραμμές σκέψης για το παρόν και το μέλλον του καπιταλιστικού συστήματος: μια γνώση, της οποίας το εύρος και η πλήρης χρησιμότητα αναδεικνύονται μόνο μέσα στους ταξικούς αγώνες και την προοπτική που αυτοί δίνουν.

Πρώτον, είναι δυνατόν να επιβεβαιωθεί μια αναδιάρθρωση του κύκλου συσσώρευσης σε παγκόσμιο επίπεδο τα τελευταία τριάντα χρόνια, βασικά εργαλεία της οποίας ήταν η πολιτική του χρήματος και η μεταφορά βιομηχανικών μονάδων στην περιφέρεια. Οι ανάγκες αυτού του νέου κύκλου, τα αίτια του οποίου μπορούν να αναζητηθούν στους προλεταριακούς αγώνες των δεκαετιών του '60 και του '70, δεν επέτρεψαν την επέκταση της κεφαλαιακής σχέσης και της παγκόσμιας αγοράς μέσω ιμπεριαλιστικών πολέμων όπως στο παρελθόν, αλλά δημιούργησαν το περιβάλλον για διευρυμένη συνεργασία ανάμεσα στις αστικές τάξεις του πλανήτη με στόχο την αποκατάσταση της κεφαλαιακής σε νέες βάσεις. Αυτό που διακυβεύεται, λοιπόν, μεταξύ άλλων, είναι ο ρόλος του κράτους-έθνους εντός των νέων συνθηκών και η προοπτική δημιουργίας ενός παγκόσμιου κράτους.

Δεύτερον, είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η αυξανόμενη σημασία που προσλαμβάνει η ανατολική ασία εντός του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος και ιδιαίτερα το μερίδιο της στην παγκόσμια βιομηχανική παραγωγή, με ταυτόχρονη αποδυνάμωση παραδοσιακών κέντρων όπως η ευρώπη και οι ήπα. Αυτή η μετατόπιση του κέντρου βάρους επιδρά και θα επιδράσει στους χειρισμούς της παγκόσμιας αστικής τάξης και στην αποκατάσταση των ενδοκαπιταλιστικών ισορροπιών.

Τέλος, στο πλαίσιο αυτής της αναδιάρθρωσης, είναι απαραίτητο να συζητηθεί και να εντοπιστεί η νέα σύνθεση του προλεταριάτου με τρόπο διαφορετικό απ' ότι στο κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης. Είναι σημαντικό να διαπιστωθεί ο ρόλος που έπαιξε το προλεταριάτο και οι αγώνες του στο ξέσπασμα της κρίσης στις αρχές τις δεκαετίας του '70 για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τον τρόπο που από τη δεκαετία του '80 και μετά η πολιτική του χρήματος, η χρήση του χρήματος σαν δημοσιονομικό εργαλείο, χρησιμοποιήθηκε ενιαία σε όλον τον πλανήτη για την καταστολή, διάσπαση και εξανδραποδισμό του προλεταριάτου.

Τη στιγμή που το κεφάλαιο δημιουργεί για μια ακόμα φορά τις συνθήκες που μας ενώνουν, να αντισταθούμε στη διαίρεση και τον κατακερματισμό.

A. και P.

Αθήνα, 19/6/2004